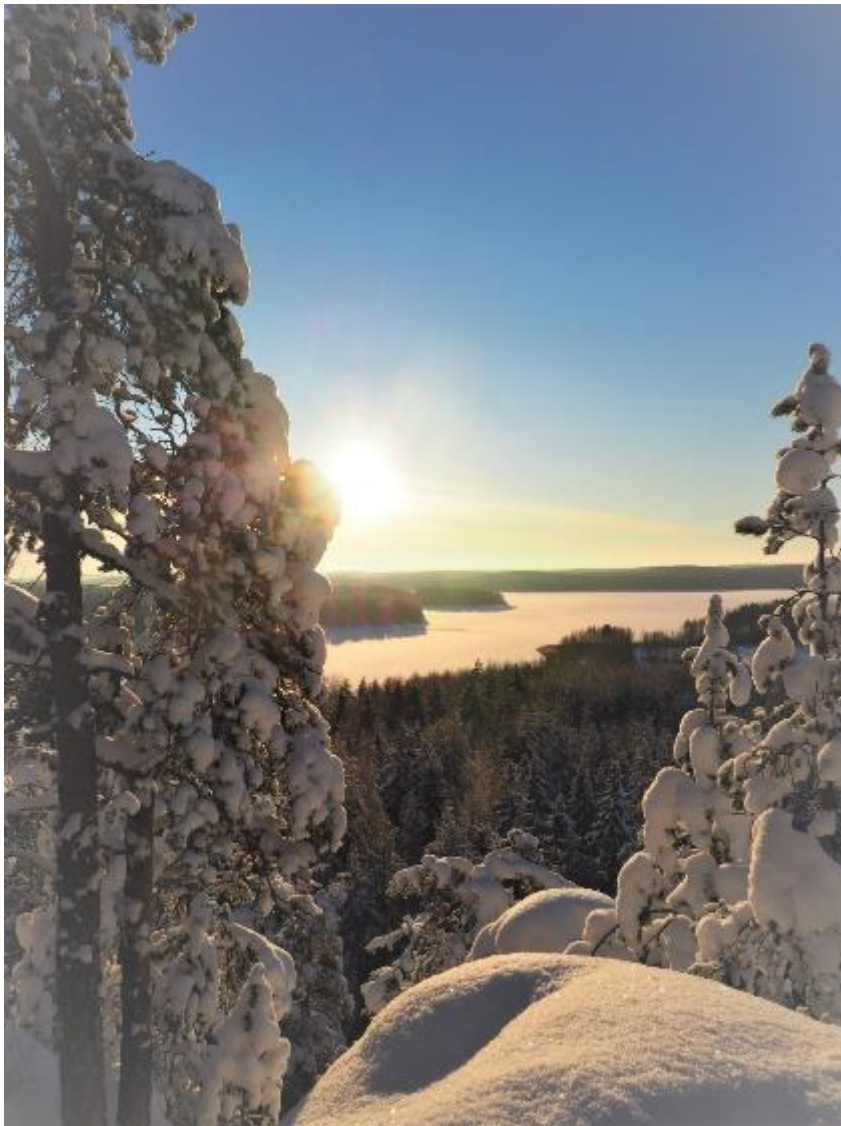

IITIN KUNNAN YMPÄRISTÖNSUOJELUN VALVONTA- SUUNNITELMA

Hyväksytty rakennuslautakunnassa 10.3.2021 § 20

SISÄLLYS

1	Johdanto	3
2	Toimialue.....	3
3	Riskinarviointi ja valvontaluokat	4
3.1	Valvontaluokat.....	5
3.2	Tehostettu valvonta	6
3.2.1	Valvonta onnettomuus-, haitta- ja rikkomustilanteissa	6
4	Valvonta	6
4.1	Valvontaohjelman mukainen säännöllinen valvonta	6
4.1.1	Ympäristölupavelvolliset.....	7
4.1.2	Rekisteröitävät kohteet	7
4.2	Maa-aineslain mukainen valvonta	8
4.3	Muu valvonta	9
4.3.1	Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvonta.....	9
4.3.2	Melua ja tärinää aiheuttava tilapäinen toiminta	9
4.3.3	Koeluontoinen toiminta	10
4.3.4	Poikkeuksellinen tilanne.....	10
4.3.5	Jätteiden käyttö maanrakennuksessa.....	10
4.3.6	Kuivalannan patterointi	11
4.3.7	Maasto- ja vesiliikennelaki	11
4.3.8	Vesilaki	11
4.3.9	Vesihuoltolaki.....	12
4.3.10	Jätelaki.....	12
4.3.11	Sataman jätehuolto	12
4.3.12	Leirintäalueet	12
5	Vastuhenkilöt ja valvonnan voimavarat	13
6	Viranomaisten välinen yhteistyö.....	13
7	Valvontasuunnitelman päivittäminen	14

1 JOHDANTO

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen säännöllistä valvontaa varten suunnitelma (valvontasuunnitelma) ja laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla ja valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Jätelain (646/2011, muutettu 834/2017) 124 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava jätelain 100 §:ssä tarkoitetun jätteen ammattimaisen keräyksen valvontaa varten suunnitelma. Suunnitelmat voidaan yhdistää samaan asiakirjaan. Lisäksi valvontaviranomaisen on säännöllisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa syntyy vaarallista jätettä.

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja, joka asetetaan julkisesti nähtäville. Yksityiskohmainen valvontaohjelma ei ole julkinen, mutta toiminnanharjoittajalla on oikeus saada tietää kohteensa valvontaluokka ja perusteet sen määräytymiselle.

Muista ympäristönsuojelun valvontavelvoitteista määrätään jätelain (646/2011), maa-ainelain (555/1981), maastoliikennelain (1710/1995), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), ulkoilulain (606/1973), vesihuoltolain (119/2001), vesilain (587/2011), vesiliikennelain (463/1996) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) sekä näiden nojalla annettujen asetusten kautta.

2 TOIMIALUE

litti on Päijät-Hämeen maakunnan kaakkoisosassa sijaitseva kunta, jonka pinta-ala on 685,09 km². Pinta-alasta vesistöjä on 97,26 km². Väkiluku heinäkuussa 2020 litissä on ollut 6700, kesäasuntoja litissä on lähes 3000.

Toimialueen valvontakohteet koostuvat pääasiassa maa-ainestenottoalueista, polttonesteen jakeluasemista, teollisuudesta, eläinsuojista sekä ampumaradoista. Lisäksi litin alueella on valvonnan piiriin kuuluva moottoriurheilurata. Ympäristön pilaantumisen riskejä ovat maaperän ja pohja- ja pintaveden pilaantuminen ja ilmansaasteet.

Pohjaveden muodostumisen kannalta tärkeimpiä alueita litissä ovat Arolahden, Tillolan, Radansuun, Ruokosuon, Vuolenkosken ja Perhenniemen pohjavesialueet. Vuolenkosken, Miehonkankaan ja Mankalan pohjavesialueet on luokiteltu lisäksi E-luokkaan, jonka vedestä maa- tai vesiekosysteemi on suoraan riippuvainen.

litin kunnan alueella on 52 järveä, joista suurin on Pyhäjärvi. Konnivesi ulottuu litin pohjoisosassa litin kunnan puolelle, muodostaen toiseksi suurimman vesialueen. Kaikkiaan litin kunnan pinta-alasta on 14,2 % vesistöä.

Natura 2000- alueita ja muita suojelualueita litin kunnan alueella on useita. Erityisinä lajeina voidaan mainita taponlehti ja kangasvuokko.

3 RISKINARVIOINTI JA VALVONTALUOKAT

Ympäristönsuojelulain mukaisten määräaikaistarkastusten on perustuttava riskinarviointiin. Jätelain mukaisten valvontasuunnitelmien tulee perustua arviointiin riskeistä ja ympäristövaikutuksista, jotka jätteistä ja niiden jätehuollosta aiheutuvat.

3.1 YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN RISKINARVIOINTI

Valvontaa on kohdistettu riskinarvioinnin avulla ympäristön kannalta haitallisimpiin ja suurimman riskin kohteisiin. Ympäristöriskillä tarkoitetaan ympäristönsuojelulaissa ympäristön pilaantumiseen liittyviä riskejä, jotka kattaisivat myös päästöistä aiheutuvat terveysriskit.

Valvontakohteiden luokittelussa valvontaluokkiin käytetään apuna taulukossa 1 esitettyä riskimatriisia. Riskimatriisissa ympäristöriskejä arvioidaan onnettomuuteen tai päästöön johtavan häiriötilanteen todennäköisyyden ja seurausten vakavuuden perusteella. Valvontaluokka määräytyy arvioidun ympäristöriskin mukaan.

Taulukko 1. Riskimatriisi

TODENNÄKÖISYYS	VALVONTALUOKKA			YMPÄRISTÖ-RISKI
erittäin suuri	2	1	1	merkittävä
suuri	3	2	1	kohtalainen
satunnainen	4	3	2	vähäinen
erittäin pieni	4	4	3	vähäisin
SEURAUUS	lievä	kohtuullinen	vakava	

Todennäköisyyden arvioinnissa käytetään seuraavaa jaottelua:

- erittäin suuri – useita kertoja vuodessa
- suuri – vuosittain
- satunnainen – harvemmin kuin kerran kahdessa vuodessa
- erittäin pieni – harvemmin kuin kerran kymmenessä vuodessa

Seurauksen arvioinnissa käytetään seuraavaa jaottelua:

- vakava – päästö aiheuttaa vaaraa terveydelle ja / tai ympäristön pilaantumista tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, jonka vaikutusalue on laaja
- kohtuullinen – päästö aiheuttaa viihtyvyyshaittaa ja / tai ympäristön pilaantumisen vaaraa, jonka vaikutusalue on suppea
- lievä – päästö aiheuttaa lyhytaikaista viihtyvyyshaittaa

Taulukossa 2 on kuvattu valvontaluokan arvioinnissa käytettävien yleisimpien ympäristöriskien seuraukset ja taulukossa 3 on kuvattu toimialakohtaiset riskit. **Lihavoidut riskit** ovat määrävissä asemassa valvontaluokan määrittämisen kannalta.

Taulukko 2. Yleisimpien ympäristöriskien arviointi

RISKI	SEURAUUS
Ilmansaasteet terveydelle haitalliset	vakava
Ilmansaasteet viihtyvyyshaitta (haju)	lievä – kohtuullinen
Maaperän pilaantuminen	kohtuullinen – vakava
Maaperän pilaantuminen pohjavesialueella	vakava
Päästöt vesistöön – terveydelle ja vesiympäristölle vaaralliset	vakava
Päästöt vesistöön – virkistyskäyttöä heikentävät	lievä - kohtuullinen
Pohjaveden pilaantuminen	vakava
Roskaantuminen	lievä

Taulukko 3 Toimialakohtaisia riskejä

TOIMIALA	RISKIT
Ampumarata	melu , maaperän pilaantuminen
Asfalttiasema	haju, päästöt ilmaan, maaperän pilaantuminen
Betoniasema ja betonituotetehdas	päästöt ilmaan, maaperään ja pohjavesiin
Eläinsuoja	haju, maaperän, pohja- ja pintaveden pilaantuminen
Jakeluasema	päästöt ilmaan, maaperän ja pohjaveden pilaantuminen
Jätteen keräys	roskaantuminen , maaperän pilaantuminen
Jätteen kompostointi	haju , maaperän, pohja- ja pintaveden pilaantuminen
Jätteen vastaanotto	haju, roskaantuminen , maaperän pilaantuminen
Jätteen välivarasto	haju, roskaantuminen ja maaperän pilaantuminen
Lämpökeskus	päästöt ilmaan, maaperän ja pohja- / pintaveden pilaantuminen
Maa-aineksen murskaus	melu , pohjaveden pilaantuminen
Maa-aineksen otto	melu , pohjaveden pilaantuminen
Moottoriturheilurata	melu , pohjaveden pilaantuminen
Pintakäsittely	päästöt ilmaan, jätevesipäästöt

3.2 VALVONTALUOKAT

Valvontakohteet on jaettu riskinarvioinnin perusteella seuraaviin valvontaluokkiin:

- **Valvontaluokka 1** tarkastetaan vähintään kerran vuodessa
 - ↳ kuuluvat ne toiminnot, joiden ympäristöriskein katsotaan olevan merkittäviä
- **Valvontaluokka 2** tarkastetaan vähintään kerran kahdessa vuodessa
 - ↳ kuuluvat ne toiminnot, joiden ympäristöriskien katsotaan olevan kohtalaisia
- **Valvontaluokka 3** tarkastetaan vähintään kerran neljässä vuodessa
 - ↳ kuuluvat ne toiminnot, joiden ympäristöriskien katsotaan olevan vähäisiä
- **Valvontaluokka 4** tarkastetaan vähintään kerran kymmenessä vuodessa
 - ↳ kuuluvat ne toiminnot, joiden ympäristöriskien katsotaan olevan vähäisin

Valvontaluokat on kuvattu tässä suunnitelmassa toimialakohtaisesti. Valvontaohjelma perustuu laitospäätöseen riskinarviointiin, jossa on huomioitu toimialakohtaisen riskinarvioinnin lisäksi tehostetun valvonnan tarve. Valvontaluokka määrittää valvottavan kohteen vähimmäistarkastustiheyden.

3.3 TEHOSTETTU VALVONTA

Mikäli toiminta sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeälle pohjavesialueelle tai ranta-alueelle, sen läheisyydessä on häiriintyviä kohteita tai tarkastuksissa on todettu toistuvia lupamääräysten laiminlyöntejä, voidaan kohteen valvontaluokkaa muuttaa, jos toiminnalla nähdään tarvetta tehostetulle valvonnalle.

Jos toiminnassa esiintyy puutteita, lupaehtojen rikkomista tai vuosiraportointi on jätetty tekemättä tai on puutteellinen, suoritetaan ylimääräisiä tarkastuksia tapauskohtaisesti, kunnes toiminta täyttää lait ja määräykset.

Valvontaa tehostetaan myös, jos luvanvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa tapahtuu ympäristönsuojelulain 123 §:n mukainen poikkeuksellinen tilanne, josta toiminnanharjoittajan on ilmoitettava viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

3.3.1 VALVONTA ONNETTOMUUS-, HAITTA- JA RIKKOMUSTILANTEISSA

Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaan valvontaviranomaisen on tarkastettava toiminta tai selvítettävä asia muulla asianmukaisella tavalla, jos onnettomuuden, haitasta tehdyn ilmoituksen, luvan noudattamatta jättämisen tai muun seikan vuoksi on aiheutta olettaa, että toiminnasta aiheutuu terveyshaittaa tai merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa. Jos samanaikaisesti on vireillä toimintaa koskeva lupa-asia, on tarkastus tai selvitys tehtävä mahdollisuuksien mukaan ennen lupa-asian ratkaisemista.

Asianosaisten tekemät kirjalliset valitukset käsitellään, ja mikäli asia kuuluu ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan, on sillä velvollisuus antaa asiaa koskeva valituskelpoinen päätös. Ympäristönsuojelulain 186 §:ssä on kerrottu kuka voi laittaa asian vireille. Nimettömät ja suulliset ilmoitukset otetaan käsittelyyn viranomaisen harkinnan mukaan.

4 VALVONTA

4.1 VALVONTAOHJELMAN MUKAINEN SÄÄNNÖLLINEN VALVONTA

Ympäristöluvanvaraisten ja rekisteröityjen laitosten säännöllinen valvonta koostuu vuosiraporttien ja tarkkailutulosten tarkastuksista ja määräaikaistarkastuksista kohteessa. Määräaikaistarkastukset toteutetaan tämän valvontasuunnitelman ja sen perusteella laaditun valvontaohjelman mukaisesti. Valvontaohjelma muodostuu laitosluettelosta, joka sisältää laitospohjaisen, riskinarviointiin perustuvan suunnitelman kalenterivuoden aikana tehtävistä tarkastuksista ja mahdollisista muista suunnitelmallisista valvontatoimenpiteistä. Vuosiraportit tarkastetaan vuosittain. Valvontaohjelman laatiminen edellyttää laitospohjaista riskinarviointia, joka tehdään tämän valvontasuunnitelman mukaisesti. Määräaikaistarkastusten järjestämisessä ei käytetä otantamenettelyä. Valvontaohjelma sisältää myös kuvauksen edellisen vuoden tavoitteiden toteutumisesta. Valvontaohjelma tehdään vuosittain ja se pi-

detään jatkuvasti ajan tasalla mm. päivittämällä uudet ja poistuvat toiminnot. Ohjelman mukainen valvonta on maksullista. Valvontaohjelman mukaiset kohteet tarkastetaan järjestelmällisesti niille määritellyn valvontaluokan mukaan.

4.1.1 YMPÄRISTÖLUPAVELVOLLISET

Ympäristönsuojelulain 27 §:n, 28 §:n ja 30 §:n mukaiset ympäristölupaa edellyttävät toiminnot.

Taulukko 4. Ympäristölupavelvolliset toiminnot maaliskuussa 2021

TOIMIALA	KPL	VALVONTA-LUOKKA	
Ampumarata	2	4	
Eläinsuoja	8	4	
Jakeluasema pohjavesialueella	2	3	
Jätteen käyttö maanrakennuksessa	1	1	
Maa-aineksen otto/murskaus	6	1	
Maankaatopaikka	1	4	
Moottoriurheilurata	1	2	
Sahalaitos	1	3	
VOC-laitos	1	2	

4.1.2 ILMOITUKSENVARAISET TOIMIJAT

Ympäristönsuojelulain 115a §:n mukaiset toiminnot, joista tehdään ilmoitus 120 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Vanhat ympäristölupapäätökset ovat voimassa, kunnes lupaa on tarpeen muuttaa toiminnan olennaisen muutoksen perusteella. Silloin jätetään lupahakemuksen sijasta ilmoitus ja asiassa annettava ilmoituspäätös korvaa voimassa olevan luvan. Vuoden 2021 maaliskuussa litissä ei ole tehty yhtään ilmoitusta.

4.1.3 REKISTERÖITÄVÄT KOHTEET

Ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaiset rekisteröintiä edellyttävät toiminnot. Vanhojen, jo olemassa olevien ja ympäristöluvitettujen toimintojen osalta on määritelty määräajat, johon mennessä rekisteröinti tulee viimeistään tehdä tai joidenkin toimialojen kohdalla vasta, kun toiminnassa tapahtuu olennainen muutos, joka edellyttäisi ympäristöluvan tarkistamista. Mikäli näiden toimintojen ympäristölupa tulee uusia ennen ko. päivämäärää, jätetään uuden lupahakemuksen sijaan rekisteröinti-ilmoitus, jolloin vanha ympäristölupa raukeaa viranomaisen käsiteltävä rekisteröinti-ilmoituksen.

Taulukko 5. Rekisteröitävät toiminnot maaliskuussa 2021

	REKISTERÖITY	REKISTERÖITÄVÄ	YHTEENSÄ	VALVONTA-LUOKKA
Energiantuotantolaitos	1			3
Jakeluasema	1			3
VOC-laitos	1			3

4.2 JÄTELAIN VALVONTA

4.2.1 100 § MUKAISET KOHTEET

Jätelain 100 §:n mukaiset jätehuoltorekisteriin merkitsemistä edellyttävät toiminnot kartoitetaan litissä vuoden 2021 aikana ja lisätään valvontasuunnitelmaan sen jälkeen.

4.2.2 VAARALLISTA JÄTETTÄ TUOTTAVAT LAITOKSET JA YRITYKSET

Jätelain 124 §:n mukaiset vaarallista jätettä tuottavat laitokset kartoitetaan litissä vuoden 2021 aikana ja lisätään valvontasuunnitelmaan sen jälkeen. Vuosittain pyritään tarkastamaan kohteet siten, että tarkastusväliksi tulee korkeintaan kymmenen vuotta (vähäisin riski).

4.3 YHTEISKÄSITTELYLUPAVELVOLLISET

Maa-ainesluvut, joihin liittyy kiviaineksen louhintaa tai murskausta enemmän kuin 50 päivää vuodessa käsitellään ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain yhteislupakäsittelyssä.

Taulukko 6. Yhteiskäsittelyluvut maaliskuussa 2021

	KPL	VALVONTA-LUOKKA
Pohjavesialueella	1	1
Muut	1	1
Yhteensä	1	

4.4 MAA-AINESLAIN MUKAINEN VALVONTA

Maa-aineslain mukaista valvontatyötä ovat mm. toiminnan aloitus- ja lopputarkastukset, vuosittaiset tarkastuskäynnit, luvassa määriteltyjen vuosiraporttien tarkastaminen, ja projektiluonteiset riskinarvioinnit ja selvitykset. Kotitarveottoalueita tarkastetaan riskiperusteisesti tarvittaessa ja tulleiden ilmoitusten mukaan.

Taulukko 7. Maa-aineslain mukaiset luvat maaliskuussa 2021

	KPL	VALVONTA-LUOKKA
Pohjavesialueella	3	1
Muut	13	1
Yhteensä	16	

4.5 MUU VALVONTA

Muiden kuin lupavelvollisten yritysten ja kiinteistöjen valvonnassa pääpaino kohdistuu jätehuolto- ja ympäristönsuojelumääräyksiensä noudattamiseen.

Valvontaa suoritetaan myös tulleiden haittailmoitusten perusteella. Ilmoitukset liittyvät yleensä jätelain mukaiseen roskaantumiseen. Ilmoitetut kohteet tarkastetaan, jonka jälkeen ryhdytään asianmukaisiin jatkotoimenpiteisiin.

Myös lakisääteisten ilmoitusten käsittelyyn voi liittyä tarkastuksia. Ilmoitusten käsittelyn yhteydessä arvioidaan jälkivalvonnan tarve. Tarkastukset lisätään valvontaohjelmaan.

4.5.1 HAJA-ASUTUSALUEEN JÄTEVESIEN KÄSITTELYN VALVONTA

Kaikilla haja-asutusalueen kiinteistöllä tulee olla valtioneuvoston asetuksen (157/2017) mukainen jätevesien käsittelyjärjestelmä.

Pohjavesialueilla ja alle 100 metrin etäisyydellä vesistöistä sijaitsevien rakennusten, ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuvien käyttökuntoisten jätevesijärjestelmien tuli täyttää ympäristönsuojelulaissa, hajajätevesiasetuksessa ja kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä jäteveden käsittelylle asetetut vaatimukset 31.10.2019 mennessä. Muilla alueilla sijaitsevien jätevesien käsittelyjärjestelmien on täytettävä puhdistusvaatimukset muun remontin yhteydessä.

Sellaisten kiinteistöjen osalta, joiden jätevesijärjestelmiltä edellytetään puhdistusvaatimusten täyttämistä määräaikaan 31.10.2019 mennessä, on omistajan tai haltijan mahdollista hakea ympäristönsuojeluviranomaiselta poikkeamista jätevesien käsittelyvaatimuksista enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Poikkeaminen vaatimuksista voidaan myöntää, jos ympäristönsuojelulaissa määritellyt edellytykset täyttyvät. Edellytyksenä on, että jätevesistä ympäristöön aiheutuvaa kuormitusta voidaan pitää huomattavan vähäisenä tai että edellytetyt toimet ovat kiinteistön haltijalle kohtuuttomat.

Automaattisesti vapautettuja jätevesijärjestelmien korjausvelvoitteesta ovat sellaiset kiinteistöt, joiden omistaja tai haltija on syntynyt ennen 9.3.1943 edellyttäen, että kiinteistön jätevesijärjestelmä on käyttökuntoinen eikä aiheuta ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ympäristönsuojeluviranomainen valvoo jätevesien käsittelyä koskevan lainsäädännön noudattamista kunnan alueella.

Haja-asutusalueen jätevesien käsittelyn valvonta voidaan suorittaa projektiluonteisesti tai muun valvonnan yhteydessä.

4.5.2 MELUA JA TÄRINÄÄ AIHEUTTAVA TILAPÄINEN TOIMINTA

Ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaisten melua ja tärinää aiheuttavien ilmoituksen valvontaa suoritetaan toiminnan aikana tapauskohtaisesti. Ympäristönsuojelumääräyksissä on annettu tarkempia määräyksiä ilmoitusvelvollisuudesta, miten toiminta tulee järjestää ja ehdot,

jolloin ilmoitusta ei tarvitse tehdä. Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen.

4.5.3 KOELUONTEINEN TOIMINTA

Ympäristönsuojelulain 31 §:n mukaan ympäristölupaa ei tarvita koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. Koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä ympäristönsuojelulain 119 §:n mukainen kirjallinen ilmoitus viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen.

4.5.4 POIKKEUKSELLINEN TILANNE

Ympäristönsuojelulain 120 §:n mukainen ilmoitus poikkeuksellisesta tilanteesta muussa kuin luvanvaraisessa tai rekisteröitävässä toiminnassa tulee jättää viipymättä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoitus tehdään tilanteesta, josta aiheutuu tai uhkaa aiheutua päästöjä tai syntyy jätettä siten, että siitä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi tavanomaisesta poikkeavia toimia jätehuollossa. Tilanne voi olla onnettomuus, ennakoimaton tuotantohäiriö tai muu niihin rinnastettava yllättävä, toiminnasta riippumaton poikkeuksellinen syy taikka rakennelman tai laitteen purkaminen toiminnassa, joka ei ole luvanvarainen tai rekisteröitävä.

Ympäristönsuojeluviranomainen tekee ilmoituksen johdosta päätöksen. Ilmoituksen johdosta suoritetaan tarkastus viipymättä, sekä sen johdosta annettavan päätöksen määräysten toteutumista valvotaan tarkastuksilla.

4.5.5 JÄTTEIDEN KÄYTTÖ MAARAKENTAMISESSA

Ympäristönsuojelumääräysten mukaan jätteiden sijoittaminen maahan on kielletty, poikkeuksena puhtaiden betoni- ja tiilijätteiden, tuhkan ja asfalttirouheen hyödyntäminen maarakentamisessa. Tästä on tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle vähintään 30 päivää ennen toiminnan aloittamista. Jättemateriaalien laajamittaisesta hyödyntämisestä on säännelty valtioneuvoston asetuksessa (843/2017) eräiden jätteiden hyödyntämisestä maanrakentamisessa. MARA-asetus koskee jättemateriaalien hyödyntämistä liikenne- ja teollisuusalueilla. MARA-asetuksen mukaisesta hyödyntämisestä ilmoitus tehdään Hämeen ELY-keskukselle. ELY:n käsittelemät MARA-ilmoitukset tulevat tiedoksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen saapuessa arvioidaan jälkivalvonnan tarve kuten ilmoitusten käsittelyssä.

Ympäristönsuojeluviranomainen voi vaatia ympäristölupaa haettavaksi, mikäli hyödynnettävä määrä tai sijoituspaikka sitä edellyttää.

4.5.6 KUIVALANNAN JA LANNOITEVALMISTEIDEN VARASTOINTI AUMASSA

Valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014) 9 §:n mukainen ilmoitus kuivalannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastoinnista aumassa, josta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 14 vuorokautta ennen varastoinnin alkamista.

Lannanlevittämisaikakohdasta poikkeamisesta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lokakuun loppuun mennessä.

4.5.7 MAASTO- JA VESILIIKENNELAKI

Maastoliikennelain 30 §:n mukaan moottorikäyttöisillä ajoneuvoilla tapahtuvaan kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samassa maastossa on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa huomattavia haittoja luonnolle, muulle ympäristölle, asutukselle, yleiselle virkistyskäytölle, kalastukselle tai muulle yleiselle tai yksityiselle edulle.

Vesiliikennelain 21 §:n mukaan moottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla suoritettavien kilpailujen tai harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen samalla vesialueella on haettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen lupa. Lupa on haettava myös yksittäisen tapahtuman järjestämiseen, jos tapahtumasta on odotettavissa merkityksellisiä ympäristöhaittoja.

Maasto- ja vesiliikennelain mukaista lupaa ei kuitenkaan tarvita tätä tarkoitusta varten asemakaavassa varatulle alueelle tai alueelle, jolle on annettu ympäristönsuojelulaissa tarkoitettu ympäristölupa. Lupaa ei myöskään tarvita viranomaisten tai puolustusvoimien harjoitukseen.

4.5.8 VESILAKI

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on vesilain yleisenä valvontaviranomaisena alueellisen ELY-keskuksen rinnalla. Valvontatoimeen kuuluu laajasti jatkuva vesiympäristön tilan ja käyttömuotojen seuranta. Rikkomustapauksissa valvontaviranomainen voi tehdä hallintopakkohakemuksen aluehallintovirastoon laittoman tilan korjaamiseksi.

Jos ojitusta koskevaa asiaa ei ole tarpeen käsitellä vesilupa-asiana eikä ojitustoimituksessa ja ojituksessa syntyy erimielisyys, josta ei päästä sopimukseen, asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (VL 5:5, VA 29 §). Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi ojitusta koskevana asiana päättää myös sadevesiviemärin sijoittamisesta toisen kiinteistölle. Ympäristönsuojeluviranomainen voi vesilain 4 luvun 2 §:n mukaan hakemuksesta päätöksellään rajoittaa vesialueen veden ottamista.

Vesilain mukaisen päätöksen valmistelussa arvioidaan jälkivalvonnan tarve ja tarvittavat tarkastukset merkitään valvontaohjelmaan. Jälkivalvonta voidaan myös kirjata päätökseen.

Myös muussa vesilain valvonnassa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on valvovana viranomaisena, vaikka hakemukset ja ilmoitukset käsitellään Hämeen ELY-keskuksessa tai

aluehallintovirastossa. Tällöin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen roolina on yleisöilmoitusten vastaanotto, neuvonta, ilmoitusten tarpeen arviointi ja tarvittaessa yhteydenpito Hämeen ELY-keskukseen.

4.5.9 VESIHUOLTOLAKI

Ympäristönsuojeluviranomainen voi vesihuoltolain 11 §:n mukaan myöntää hakemuksesta vapautuksen vesi- ja viemäriverkkoon liittymisestä. Ympäristönsuojeluviranomainen on valvontaviranomaisena vesihuoltolain rikkomustapauksissa (VHL 29 §).

4.5.10 JÄTELAKI

Jätelain valvontaa suoritetaan myös tulleiden haittailmoitusten perusteella. Ilmoitukset liittyvät yleensä jätelain mukaiseen roskaantumiseen. Ilmoitetut kohteet tarkastetaan, jonka jälkeen ryhdytään asianmukaisiin jatkotoimenpiteisiin. Suurin osa siivoamisvelvollisuuden saaneista kohteista on yksittäisiä tapauksia, mutta kohteen valvonnasta voi muodostua pitkäaikainen, jopa vuosia kestävä prosessi.

Jätehuollon järjestämisen viranomaistehtävistä vastaa Kymen jätelautakunta. Jätelautakunta päättää jätehuoltomääräyksistä, jätetaksasta ja jätteenkuljetusjärjestelmästä. Jättemaksuja koskevat asiat ja poikkeukset jätehuoltomääräyksistä käsittelee jätelautakunnan jätehuoltopäällikkö.

4.5.11 SATAMAN JÄTEHUOLTO

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo merenkulun ympäristönsuojelulain 4 §:n mukaan huvivenesatamien jätehuoltoa ja huviveneistä peräisin olevien jätteiden vastaanottoa.

Sataman pitäjän on laadittava sataman jätehuoltosuunnitelma. Hyväksytty jätehuoltosuunnitelma merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ja se on tarkistettava, jos satamaan jätettävien jätteiden laatu, määrä tai jätehuolto muuttuu merkittävästi. Jos jätehuoltosuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen tarkistaa kolmen vuoden kuluessa sen hyväksymisestä, sataman pitäjän on lähetettävä asianomaiselle valvontaviranomaiselle ilmoitus, että jätehuoltosuunnitelma on edelleen voimassa.

4.5.12 LEIRINTÄALUEET

Ulkoilulain mukaan leirintäalueen perustamisesta ja alueen toiminnan olennaisesta muuttamisesta on viimeistään kolme kuukautta ennen toiminnan aloittamista tai muuttamista tehtävä kirjallinen ilmoitus alueen sijaintikunnan määräämälle viranomaiselle. Kunnan leirintäalueviranomainen valvoo ulkoilulain mukaisia leirintäalueita, olivat nämä tilapäisiä tai pysyviä.

5 VASTUUHENKILÖT JA VALVONNAN VOIMAVARAT

litin ympäristönsuojelun valvonta on sopimuksella tilattu Heinolan ympäristötoimelta. Heinolan ympäristötoimi on nimennyt litin kuntaan nimikkovirkaan ympäristönsuojelutarkastajan. Ympäristönsuojelutarkastajan työpanosta on sopimuksen mukaan tarjottava littiin 70 % konnaistyöajasta.

Taulukko 8. Valvonnan voimavarat

	KOhteita	TARKASTUKSIA VUODESSA	AIKA/TARKASTUS	AIKA YHTEENSÄ	TYÖPÄIVINÄ (7,25 h)
VL 1	15	15	keskimäärin 4,5 tuntia	67,5	9,3
VL 2	1	1		4,5	0,62
VL 3	7	1,75		7,9	1,1
VL 4	11	1,38		6,2	0,9
VL 3 jäte			keskimäärin 0,5 tuntia		
VL 4 jäte					
Yhteensä	34	19,13		86,1	12

Taulukossa 10 on esitetty ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisiin määräaikaistarkastuksiin vuodessa kuluva aika. Jätelain mukaiset tarkastukset lisätään taulukkoon, kun tarkastuskohteet ja niiden määrät saadaan selvitettyä. Saadulle valvontamäärälle on laskettu teoreettinen ajankäyttölaskelma käyttäen kokemukseen pohjautuvia tarkastukseen, sen valmisteluun ja tarkastusmuistion laadintaan kuluvia keskimääräisiä aikoja. Suurin osa ympäristönsuojeluviranomaisen tarkastuksista/maastokäynneistä ei sisälly valvontaohjelmaan.

6 VIRANOMAISTEN VÄLINEN YHTEISTYÖ

Valvontaviranomaisten on annettava toisilleen pyynnöstä virka-apua ympäristönsuojelulain 187 §:n mukaan sen laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi.

Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita ovat rakennusvalvonta, terveydensuojeluviranomainen (PHhyky, ympäristöterveyskeskus), Hämeen ELY-keskus, jätehuoltoviranomainen ja poliisi. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä myös pelastusviranomaisen, rajavartiolaitoksen, tullin ja turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa.

Hämeen ELY-keskuksen ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen välinen työnjako on suurelta osin määritelty lainsäädännössä (ilmoitusten käsittelyt, päätöksenteko), mutta valvonnassa vastuita ei ole tarkasti rajattu. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävä on pääasiassa toimia linkkinä kuntalaisten ja ELY-keskuksen välillä. Lupa-asioista annettavissa lausunnoissa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pyrkii tuomaan esiin paikallisen tason ympäristövaikutukset, jotka ison laitoksen ympäristöluvan käsittelyssä voisivat muuten jäädä käsittelemättä, mutta joilla on paikallisesti merkittäviä vaikutuksia.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen osallistuu ELY-keskuksen valvomien laitosten tarkastuksiin. Tavoitteena on pysyä ajan tasalla siitä, mitä laitosten toiminnassa tapahtuu, että

kaupunkilaisille jaettava tieto on ajantasaista. Tarkastuksilla voidaan myös tuoda esiin niitä paikallisia ympäristövaikutuksia, joista on tullut yhteydenottoja ympäristötoimistoon.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tehdä vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia tarkastuksia ELY-keskuksen pyynnöstä, jos ympäristötoimiston työtilanne sen sallii – erityisesti, jos tarkastus jäisi ELY-keskuksen työtilanteen vuoksi muuten tekemättä.

7 VALVONTASUUNNITELMAN PÄIVITTÄMINEN

Valvontasuunnitelma arvioidaan uudelleen joka kolmas vuosi tai aikaisemmin jos lainsäädännön muutokset aiheuttavat tarpeen valvontasuunnitelman tarkistamiseen jo ennen sitä.

Valvontasuunnitelman pohjalta laadittu valvontaohjelma pidetään ajan tasalla, luvitetut ja rekisteröidyt uudet valvontakohteet lisätään taulukkoon valvontaluokkineen lupapäätöksen/rekisteröinnin jälkeen. Taulukosta poistetaan toimintansa lopettaneet laitokset ja mahdolliset muutokset kirjataan siihen viimeistään niin, että valvontaohjelma on ajantasainen aina 31.12. mennessä. Valvonnan toteutumista arvioidaan vuosittain valvontaohjelman hyväksymisen yhteydessä.